

Kommunfullmäktige
Stadshuset
Göteborgsvägen 11-17
431 82 Mölndal
kontakt@molndal.se

Diarienummer 00150/2023

Mölndal 2023-05-12

Attention Mölndals svar på **Utredning av Centralt finansierade särskilda undervisningsgrupper och behovet av resursskola 2021–2022**

Attention Mölndal är en av drygt 50 lokalföreningar till Riksförbundet Attention, som är en intresseorganisation för personer med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar (NPF) som t.ex. ADHD, Aspergers syndrom/Autismspektrumtillstånd, Tourettes syndrom och Språkstörning. Vår lokalförening här i Mölndal startade hösten 2020 och har i dagsläget 160 aktiva medlemmar. Attention företräder personer med egen diagnos, anhöriga och personal som möter målgruppen. Vi arbetar för att de barn, unga och vuxna som finns bakom diagnosen ska bli bemötta med respekt och få det stöd som de behöver i skolan, på arbetsmarknaden och på fritiden.

Neuropsykiatriska funktionsnedsättningar (NPF) innebär svårigheter som beror på hur hjärnan fungerar. Orsaken är biologisk och har ingenting med uppfostran eller intelligens att göra. Funktionsnedsättningen syns inte utanpå men påverkar personens beteende. Det är vanligt att personer med NPF har svårt med reglering av uppmärksamhet, impuls kontroll och aktivitetsnivå, samspelet med andra samt inläring och minne. Vad som är svårt och graden av svårigheter varierar från individ till individ. När svårigheterna blir så stora att de kraftigt påverkar individens utveckling och möjligheter att fungera i samhället blir de en funktionsnedsättning. Man räknar med att 10% av alla elever har NPF. Vi vet att många av de elever som inte längre kan gå till skolan och hamnar i problematisk skolfrånvaro har en NPF-diagnos. I Mölndals stad finns ca 8 800 elever i grundskolan och av dessa bör ca 880 ha NPF. Med sin funktionsnedsättning har dessa elever behov av en skola som är tillgänglig och anpassad på ett sätt som ger dem förutsättningar att lyckas såsom skollagen föreskriver.

Attention Mölndal har med stort intresse tagit del av *Utredning av Centralt finansierade särskilda undervisningsgrupper och behovet av resursskola 2021–2022*, som behandlar för oss mycket viktiga frågor. I vårt möte med den blå-gröna gruppen 18 maj, 2021 lyfte vi det faktum att många barn med NPF-diagnoser möter stora utmaningar i skolan och att de är överrepresenterade bland elever med ofrivillig frånvaro. Med förslaget om att starta en resursskola ser vi kommunens vilja att genomföra förändring för de mest utsatta eleverna. Attention ställer sig positiva till många av utredningens förslag och kommer nedan endast lämna kommentarer kring de punkter som vi anser särskilt behöver uppmärksammas.

sid.59 Antal platser

Utredningens förslag: Idéförslaget bygger på en resursskola för 20 elevplatser.

Attention är positiva till att kommunen överväger att starta en resursskola, men ställer sig frågande till hur dessa 20 platser ska räcka till för alla de elever som har behov av särskilt stöd. Enligt utredningen har 47 elever varit frånvarande 80-100% under vårterminen 2022, och det finns ett **ej kartlagt antal** elever med anpassad studiegång som endast gör delar av utbildningen, 24 elever går på skolor i andra kommuner där skolförvaltningen köper platser och betalar skolpeng samt ev tilläggsbelopp för eleven och 24 elevplatser finns i CFSU. Det nämns också att det under läsåret 2021/22 kom in 153 ansökningar om tilläggsbelopp för elever med extra ordinära behov av särskilt stöd. Vi får inte ekvationen att gå ihop, när enbart insatsen att lyckas få tillbaka 47 elever med 100%-ig ofrivillig frånvaro kräver lika många platser.

En stor majoritet av elever som idag befinner sig i skolfrånvaro beskriver den fysiska skolmiljön och brist på anpassningar som orsak till att de mår dåligt. Många beskriver också att de saknar någon vuxen som de litar på och som förstår en och att de inte får rätt stöd. Det är ni politiker som är ytterst ansvariga för skolan. Ni har både ett ansvar och en möjlighet att faktiskt förändra liv. Se till att ni tillsammans med skolhuvudmän och skolläda ger elevhälsan tillräckliga resurser att arbeta förebyggande för att stötta eleven i tid. Attention efterfrågar ett tillräckligt antal platser för alla de elever som är i behov av särskilt stöd för att barn och unga inte ska behöva gå miste om sin utbildning eller sakna ett socialt sammanhang på grund av sin funktionsnedsättning.

sid51 Avveckling av centralt finansierade särskilda undervisningsgrupper – Målgrupp - diagnoskrav

Utredningens analys: Enligt riktlinjerna för placering i CFSU ska eleven ha en fastställd autismdiagnos. Att ha begränsad antagning till en kommunal grundskola innebär att elever utan fastställd diagnos inte har rätt till en placering i någon av CFSU-verksamheterna och det förstärkta särskilda stödet.

Attention delar utredningens analys av urvalsprocessen och att det finns ett behov av en verksamhet som kan möta elever med olika behov och förutsättningar. Med det sagt vill vi betona vikten av att inte lägga ner en verksamhet som fungerar. Diagnosen Autismspektrumtillstånd (AST) innebär att man har varaktiga brister i förmågan till social kommunikation och interaktion i ett flertal olika sammanhang. Diagnosen innebär också att man ofta har begränsade repetitiva mönster i beteende, intressen eller aktiviteter. Det är också vanligt att personer med AST är över- eller underkänsliga för olika sinnesintryck – såsom ljud, ljus, lukt och beröring. Symptomen (och graden av symptom) för AST varierar från individ till individ, men många kan inte hantera förändringar och mår bra när man får följa det invanda mönstret med vanor och rutiner. Om dessa bryts uppstår ofta stress som visar sig på olika sätt för individen. För de elever som idag är inskrivna i CFSU behövs en långsiktig

och individuell plan utarbetas, tillsammans med föräldrarna, för att minska oro och stress inför en oviss framtid.

Attention arbetar för en verkligt inkluderande skola, som vi menar innebär att alla barn ska få vara en del av skolan utifrån sina egna förutsättningar. Inkludering för oss innebär inte att alla ska vara i samma klassrum eller göra på exakt samma sätt. Inkludering är att få rätt stöd i skolan, och för elever med AST behövs tryggheten att få gå i samma skola med samma personal. Attention uppmanar er politiker att inte lägga ner CFSU-grupperna på Lackarebäck och Sinntorp, utan låta dem vara kvar för den grupp av elever med AST som på grund av sin funktionsnedsättning behöver långsiktighet och förutsägbarhet och den trygghet som dess båda CFSU-grupper ger.

s36 Slutsatser; Reguljära SU-grupper, flexgrupper och Resursskola

Utredningens analys:“Att utöka skolornas arbete med inkluderande och tillgängliga lärmiljöer, upprättande av flexgrupper och SU-grupper innebär en möjlighet för eleven att gå kvar på hemskolan. Det innebär också att ansvaret för elever i behov av förstärkt särskilt stöd fördelas över kommunens skolor. Detta kräver dock kompetensutveckling, resurser och möjligtvis en lokalöversyn och till viss del någon form av utbyggnad/kompletterande utbyggnad vid vissa skolor.”

Attention ser positivt på utredningens analys och understryker att en rejäl kompetenshöjning för all personal krävs för att kunna ge tillräckliga åtgärder för att varje elev med funktionsnedsättning ska kunna ha en trygg och strukturerad skolmiljö – och därmed kunna ta del av undervisningen som andra elever.

Flertalet av våra medlemmar vittnar om hur deras barn, elever med funktionsnedsättning, snarare förvaras i skolan än ges möjligheter till en fungerande skolgång. I Riksförbundet Attentions rapport “[Vägen tillbaka – från skolfrånvaro till skolnärvaro](#)” framkommer det sorgligt nog att bra stöd ofta hänger ihop med att det funnits en specifik eldsjäl på skolan med kunskap och intresse av NPF. Om denna person slutar eller byter anställning kan det få förödande konsekvenser för eleverna. Många av föräldrarna uppger att barnens ofta höga nivå av intryckskänslighet bidrar till att det blir svårt att vara i skolan. Skrik och skratt, stolar som skrapar, lysrör som blinkar kan vara outhärdligt för många. Föräldrarna understryker vikten av att skolan erbjuder barnen, som behöver det, ett mindre och lugnare sammanhang där de kan återhämta sig under dagen. Vidare framgår av utredningen att i dagsläget har endast drygt 25% av kommunens skolor SU-verksamhet och 40% har flex. Attention vill dock uppmärksamma er på att utvecklingen av skolornas egna SU-grupper är av största vikt för att ge de elever som har svårast att få sina behov tillgodosedda vad gäller rätt till utbildning på samma villkor som andra barn. I det fortsatta arbetet efterfrågar Attention att en ordentlig satsning på kompetensutveckling, resurser och lokaler görs med ett tydligt fokus på hur elever med NPF påverkas.

Avslutande kommentar

Attention efterfrågar tillräckligt antal platser för alla de elever som är i behov av särskilt stöd, vidare efterfrågar vi också en kompetenshöjning om NPF för alla som arbetar i skolan, samt ett mer systematiskt arbete med kvalitetsuppföljningar där huvudman granskar situationen för elever med funktionsnedsättningar och deras möjligheter att tillgodogöra sig undervisning.

För de elever med AST som idag går i CFSU, och som på grund av sin funktionsnedsättning behöver långsiktighet och förutsägbarhetser vi ett behov av att CFSU finns kvar tills de gått ut grundskolan. Vi ser också ett behov av att CFSU finns kvar tills dess att det på varje skola finns SU-grupper med kompetens att ta hand om elever med AST.

Attention vill slutligen poängtera att det är otroligt viktigt att de beslut som fattas gällande skolan görs med ett brett blocköverskridande stöd utifrån fokus på ett långsiktigt stabilt och gemensamt åtagande för skolan.

Charlotte Boqvist
Ordförande
Attention Mölndal